

Spis treści

1	Wprowadzenie	1
2	Przegląd stanów skupienia	2
3	Substancje, mieszaniny, substancje czyste, pierwiastki	3
4	Podział substancji czystych – kilka ważnych pojęć	4
5	Pierwiastki i ich symbole	5
5.1	Pierwsza dwudziestka pierwiastków (liczba porządkowa 1–20).....	5
5.2	Kolejne ważne pierwiastki	6
6	Budowa atomu	7
6.1	Model atomu Rutherforda	7
6.2	Składniki jądra atomowego i powłoki elektronowej	7
6.3	Budowa jądra atomowego poszczególnych pierwiastków.....	8
7	Powłokowy model atomu	11
7.1	Zajęcie poziomów energetycznych elektronami	11
7.2	Stosowanie układu okresowego pierwiastków.....	12
8	Podstawy modelu orbitalnego	15
8.1	Poziomy energetyczne.....	15
8.2	Powłoki atomowe z większą liczbą elektronów.....	15
8.3	Orbitale atomowe	18
9	Jony	23
9.1	Energia jonizacji	23
9.2	Powinowactwo elektronowe	23
9.3	Jonizacja atomu glinu.....	23
9.4	Sposób zapisu	24
9.5	Podsumowanie i ważne pojęcia	24
10	Schemat reakcji	25
11	Prawo zachowania masy	26
12	Równania chemiczne	27
12.1	Rola równań w chemii	27
12.2	Wzory związków chemicznych – pojęcie cząsteczki	27
12.3	Budowa równań chemicznych	28
12.4	Ćwiczenia	29
13	Wkład energetyczny w reakcje chemiczne	32
13.1	Przykłady.....	32
13.2	Reakcja egzotermiczna	32
13.3	Reakcja endotermiczna	33
13.4	Entalpia reakcji chemicznej ΔH_R	33

14	Jednostka masy atomowej u	34
15	Masa cząsteczkowa	35
16	Mol	36
17	Liczba Avogadra albo Loschmidta	37
18	Liczność i masa materii	38
19	Objętość molowa	40
20	Różne dane z równań chemicznych	41
21	Popularne wzory i wielkości stechiometryczne	42
22	Dziesiętne wielokrotności i podwielokrotności jednostek	43
23	Obliczenia stechiometryczne i ćwiczenia	44
23.1	Praktyczne porady	44
23.2	Przykłady często powtarzających się obliczeń stechiometrycznych	45
24	Grupy pierwiastków skróconego układu okresowego	49
24.1	Grupy główne	49
24.2	Krótką charakterystyka grup głównych	49
25	Wartościowość pierwiastków	52
25.1	Definicja wartościowości stechiometrycznej	52
25.2	Zastosowanie praktyczne	53
26	Konfiguracja gazów szlachetnych i reguła oktetu	55
26.1	Konfiguracja elektronowa gazów szlachetnych	55
26.2	Oktet elektronowy	55
26.3	Elektrony walencyjne	56
26.4	Procesy zachodzące w powłokach elektronowych podczas reakcji chemicznej	56
27	Sole	59
27.1	Znaczenie soli	59
27.2	Przewodnictwo roztworów soli	60
27.3	Warunki wiązania i struktury przestrzenne soli	61
27.4	Wzory chemiczne soli	62
27.5	Sole ważne w chemii nieorganicznej	63
27.6	Właściwości wiązań jonowych	65
28	Wiązanie kowalencyjne	66
28.1	Kreskowe wzory wartościowości	66
28.2	Warunki powstawania wiązań na przykładzie drugiego okresu	67
28.3	Przykłady	68
28.4	Podsumowanie	70
29	Diament i grafit – modyfikacje węgla	71
29.1	Sieć atomowa	71
29.2	Modyfikacje jednego pierwiastka	71
29.3	Porównanie diamentu i grafitu	71

30	Elektryczność	73
30.1	Wartości elektryczności a układ okresowy	73
30.2	Elektryczność i reaktywność	74
31	Polarne wiązanie kowalencyjne	75
31.1	Wiązanie w cząsteczce chlorowodoru	75
31.2	Wiązania w cząsteczce wody	75
31.3	Wiązania w cząsteczce amoniaku	76
31.4	Cząsteczki z wiązaniami polarnymi bez właściwości dipola	76
32	Struktura przestrzenna cząsteczek	77
32.1	Wytyczne do ustalania struktury cząsteczki	77
32.2	Przykłady cząsteczek z czterema parami elektronów	77
32.3	Przegląd form geometrycznych w cząsteczkach	78
33	Oddziaływania między cząstkami materii	80
33.1	Siły Van-der-Waalsa	80
33.2	Wiązania wodorowe	81
33.3	Oddziaływania dipol-dipol	82
33.4	Procesy rozpuszczania i rozpuszczalniki	82
34	Udział masy i objętościowy	86
35	Stężenie molowe	87
36	Podział wiązań kowalencyjnych	88
36.1	Homoliza	88
36.2	Heteroliza	89
37	Przejścia protonów	91
37.1	Podstawowe zasady dotyczące kwasów i zasad	91
37.2	Reakcje kwasowo-zasadowe	92
37.3	Amfolity	93
37.4	Siła kwasów i zasad	95
37.5	Roztwory kwaśne i zasadowe	96
37.6	Punkt neutralny roztworu	96
37.7	Wartość pH	97
37.8	Zależność między stężeniem jonów oksoniowych (H_3O^+) i wodorotlenowych (OH^-) ..	98
37.9	Wskaźniki	98
37.10	Reakcja zobojętniania	99
37.11	Miareczkowanie kwasowo-zasadowe	100
37.12	Obliczenia w miareczkowaniu kwasowo-zasadowym	101
38	Przejścia elektronowe	107
38.1	Wyjaśnienie znaczenia określeń utlenianie i redukcja	107
38.2	Niektóre typowe reakcje redoks	108
38.3	Zasady dotyczące reakcji redoks	109
	Indeks	121